



gemeente Bronckhorst

Perspectiefnota 2020 - 2023



Zorg en
ondersteuning



Bedrijvigheid
en
ontwikkeling



Wonen en
leefomgeving



Bestuur



Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
1. Inleiding	4
2. Financieel kader	10
3. Voorstellen 2020 - 2023	12
3.1. Programma 1 Zorg en ondersteuning	13
3.2. Programma 2 Wonen en leefomgeving	15
3.3. Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	17
3.4. Programma 4 Bestuur	19
3.5. Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen	22
3.6. Wat gaat het kosten	24
4. Huidig financieel beeld	25
5. Bijlagen	30
5.1. Uitgangspunten programmabegroting 2020 - 2023	30
5.2. Investeringsplan 2020 - 2023	35



Leeswijzer

De Perspectiefnota is de basis voor de programmabegroting 2020. Met de Perspectiefnota geeft u als raad de kaders mee voor deze begroting, maar ook voor die van de volgende jaren. De Perspectiefnota omvat zowel de financiële doorrekening van de begroting 2019 naar 2020 als de voorstellen met betrekking tot de inhoudelijke opgaven.

Het realiseren van een sluitende begroting voor de komende jaren en het invulling geven aan de inhoudelijke opgaven is voor ons een belangrijke doelstelling. Reden dus om in deze Perspectiefnota extra naar ons financiële toekomstbeeld te kijken.

In hoofdstuk 1 leggen we u voor hoe we de financiële mogelijkheden van Bronckhorst in relatie tot inhoudelijke opgaven in balans willen houden.

In hoofdstuk 2 schetsen we u onze voorstellen voor een duurzaam financieel beleid. Binnen dit financiële kader willen we de inhoudelijke opgaven realiseren.

In hoofdstuk 3 lichten we u de aanvullende voorstellen voor de realisatie van de inhoudelijke opgaven toe. Bij het onderdeel "Wat mag het kosten" ziet u de financiële gevolgen weergegeven. Vanuit het Programmaplan 2019 en vanuit de aanvullende voorstellen in deze Perspectiefnota, en wel op 2 manieren:

- Gerangschikt op voorstellen die de komende jaren om een extra financiële bijdrage vragen, zodat er aansluiting is met de informatie in hoofdstuk 3.
- Gerangschikt op effecten voor de (financiële) begrotingsruimte, zodat er aansluiting is bij de tabellen in hoofdstuk 1, de onderwerpen in hoofdstuk 2 en het raadsvoorstel.

In hoofdstuk 4 vindt u het (bestaande) begrotingsbeeld, zoals we dat kennen op 1 april 2019, op basis van een set van vaste uitgangspunten. Bij dit hoofdstuk horen twee bijlagen, namelijk Uitgangspunten Programmabegroting 2020 - 2023 en het Investeringsplan 2020 - 2023.



1. Inleiding

De Perspectiefnota is een belangrijk instrument voor de kaderstellende rol van de raad. In de Perspectiefnota bepaalt de raad de kaders (= uitgangspunten) voor de op te stellen programmabegroting. Het schetst de financiële ruimte voor 2020 en volgende jaren op basis van de informatie en inzichten die we op 1 april 2019 hebben. Bewust wordt hier de term “schetsen” gebruikt. In de Perspectiefnota gaat het om globale bedragen; het is niet een “begroting op een eerder tijdstip”. De autonome ontwikkelingen die bekend zijn (bestaand beleid) en de beleidsvoorstellen in de Perspectiefnota vormen straks budgetten in de programmabegroting wanneer u daarmee instemt.

In het Programmaplan 2019 - 2022 is de aanzet gegeven voor de uitwerking van de transitie uit het Coalitieakkoord. De plannen hiervan lopen grotendeels door in 2020 en verder. In deze Perspectiefnota geven we aan welke financiële ruimte er is voor aanvullende inhoudelijke opgaven. Daarnaast geven we aan welke opgaven we nu al zien en doen daarvoor een richtinggevend voorstel. De Perspectiefnota is geen uitputtend overzicht van de ambities, inzet en werkzaamheden. Op basis van deze Perspectiefnota zullen we vervolgens de Programmabegroting 2020 - 2023 opstellen.

Analyse van de financiële kaders

Bronckhorst is financieel gezien een relatief kleine gemeente met een beperkte exploitatie. Daarentegen hebben we een groot oppervlak met veel kernen, een groot buitengebied met wegen, bomen en berm, veel verspreide voorzieningen zoals scholen, binnensportaccommodaties, bedrijventerreinen, etc.

Bronckhorst heeft altijd een sluitende begroting gekend. Binnen die begroting was de laatste jaren ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Daarvoor is ook met regelmaat gebruik gemaakt van de Algemene reserve, om incidentele kosten en investeringen te dekken of om achteraf begrotingstekorten te compenseren.

De huidige meerjarige financiële situatie is in onderstaande tabel weergegeven:

Begrotingsbeeld voor perspectiefnota	2020	2021	2022	2023
Programmabegroting 2019 - 2022	2.262.854	2.732.046	2.665.038	2.665.038
Autonome aanpassingen 2019 - 2022	-150.940	-246.731	-222.086	-222.086
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-916.346	-1.426.346	-1.426.346	-926.346
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-31.850	-31.483	-31.115	-31.115
Voorstellen programmaplan incidenteel	-755.000	-540.000	-535.000	-
Effecten vanuit programmaplan 2019	-1.854.136	-2.244.560	-2.214.547	-1.179.547
Programmabegroting 2019 - 2022 na programmaplan	408.718	487.486	450.491	1.485.491
Autonome aanpassingen 2020 - 2023	-431.699	-565.901	-575.021	-591.792
Begrotingsruimte voor perspectiefnota	-22.981	-78.415	-124.530	893.699

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort

Bovenstaand beeld ziet u terug in [hoofdstuk 4](#). We constateren dat er met de eerder gemaakte keuzes en de huidige autonome ontwikkelingen in principe geen financiële ruimte in de begroting is voor “nieuwe” voorstellen. Daarnaast zien we dat er opgaven op ons af komen die in de komende jaren wel om deze financiële ruimte vraagt. Daarom besteden we in deze Perspectiefnota extra aandacht aan de financiële kaders.



Voor een belangrijk deel wordt het tekort veroorzaakt door de tekorten op het Sociaal Domein. Daarnaast worden we geconfronteerd met kostenstijgingen bij een aantal Gemeenschappelijke Regelingen. Ook de veranderingen in Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), waardoor we verplicht zijn om nieuwe investeringen te activeren, beïnvloeden de ruimte in de exploitatie. In het Programmaplan 2019 is al voor een behoorlijk bedrag aan voorstellen opgenomen. Daarvoor is ook een deel van de structurele ruimte benut mede voor incidentele kosten. Dit, in combinatie met de andere genoemde (autonome) ontwikkelingen, drukt zodanig op de exploitatie dat de ruimte voor nieuwe voorstellen en investeringen beperkt is.

Op de inkomsten kan de gemeente beperkt invloed uitoefenen. De grootste inkomstenbron vormt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarvan is de verwachting dat die de komende jaren geen begrotingsruimte zal opleveren. Bronckhorst kent al hoge belastingtarieven (in vergelijking met andere gemeenten). Hier is verhoging om die reden niet wenselijk. We voeren geen actief grondbeleid en is de uitgifte van gronden (voor woningen en bedrijven) minimaal waardoor we daaruit geen inkomsten verwachten.

Structurele middelen voor inhoudelijke opgaven

Eenzijds is Bronckhorst dus een financieel gezonde gemeente; de exploitatie is sluitend, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen zijn hoog en de risico's laag. Anderzijds zien we grote maatschappelijke uitdagingen waarop we ambities hebben en waarvan sommige structurele kosten met zich meebrengen en waarvoor in de exploitatie nu nauwelijks financiële ruimte is. In onze ogen vraagt dit om een fundamentele discussie. In deze Perspectiefnota leggen we u daarom 3 voorstellen gebaseerd op 2 uitgangspunten voor waarover we graag met u in gesprek gaan.

Voorstel

- Om een financieel gezonde gemeente te blijven, blijft de ondergrens van de solvabiliteit minimaal 50% (volgens de Nota Reserves en Voorzieningen 2017).

Uitgangspunt: Opgaven gestuurd werken

Door scherper opgaven gestuurd te gaan werken, willen we de beschikbare middelen gericht inzetten op opgaven die bijdragen aan het realiseren van doelen. Dat betekent meer focus en alles wat we doen richten op de doelen en de daarbij behorende opgaven. In 2019 brengen we duidelijker in beeld wat die doelen zijn en koppelen we de opgaven daaraan. Dat leidt ook tot een overzicht van projecten en activiteiten die niet duidelijk bijdragen aan de doelen en waarvan de gemeente kan besluiten om daarmee te stoppen. Dit biedt ruimte voor de aanpak van de maatschappelijke uitdagingen en ambities.

Voorstel

- We gaan opgaven gestuurd werken en komen eind 2019 met een overzicht van projecten en activiteiten waarvan de gemeente kan besluiten deze te beëindigen zodat er financiële ruimte ontstaat voor nieuwe keuzes.

Uitgangspunt: Strategisch inzetten van de Algemene reserve

Bronckhorst beschikt over een ruime Algemene reserve. Deze draagt bij aan de gezonde financiële positie van de gemeente. Ondanks die gezonde financiële positie missen we ruimte in onze exploitatie om extra structurele lasten op te vangen.

We houden vast aan de afspraken vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten aanzien van de Algemene reserve, om geen structurele kosten te dekken uit de Algemene reserve maar zoeken daarbinnen wel naar passende mogelijkheden om de Algemene reserve te benutten om structureel een meerwaarde te creëren voor Bronckhorst. Opgaven die hiermee mogelijk gerealiseerd kunnen worden zijn bijvoorbeeld reconstructies in de Openbare ruimte



en realisatie VO Vorden. In hoofdstuk 2 beschrijven we welke (on)mogelijkheden we zien om hierdoor structurele begrotingsruimte te realiseren.

Voorstellen

De Algemene reserve is inzetbaar voor investeringen die leiden tot een structureel maatschappelijke effect op vastgestelde doelen.

Dit doen we op basis van de volgende overwegingen:

- Een bijdrage vanuit de Algemene reserve voor een investering die kapitaallasten tot gevolg heeft, heeft de voorkeur aangezien dit langjarig een verlichting geeft van de exploitatie. Daarvoor kan een bedrag uit de Algemene reserve in een bestemmingsreserve worden gestort die dient als dekking voor de kapitaallasten.
- Een bijdrage vanuit de Algemene reserve kan ingezet worden voor een investering die ervoor zorgt dat de structurele begrotingsruimte toeneemt (een begroting in balans). Een dergelijk plan vraagt soms om overgangsmaatregelen.
- We zijn terughoudend met de inzet van de Algemene reserve voor incidentele uitgaven. Dit overwegen we alleen als we ervan overtuigd zijn dat deze significant bijdragen aan de vastgestelde opgaven en transities.

Ook willen we onderzoeken hoe we investeringen op een andere manier mogelijk kunnen maken. Welke mogelijkheden zijn er om mechanismen in te zetten die middelen genereren? We gaan na hoe we onze bezittingen zoals gronden en vastgoed anders kunnen inzetten behoeve van nieuwe ontwikkelingen.

Voorstellen vanuit inhoudelijke opgaven

In deze Perspectiefnota leest u een beperkt aantal aanvullende voorstellen met financiële consequenties. Dat is om twee redenen. Allereerst is in het Programmaplan 2019 - 2022 al een belangrijke aanzet gegeven voor de uitvoering van het Coalitieakkoord. De tweede reden is de financiële situatie.

In hoofdstuk 3 leest u per voorstel een toelichting en de financiële gevolgen daarvan voor de Programmabegroting 2020 - 2023. Hierin hebben we al een keuze gemaakt voor een richting per voorstel. Als algemeen uitgangspunt biedt de huidige financiële situatie geen ruimte voor deze voorstellen. De opgave richting het opstellen van de Programmabegroting 2020-2023 is het aanbieden van een sluitende begroting. Met de uitgangspunten uit dit hoofdstuk willen we ruimte creëren in de begroting voor deze voorstellen.

- Ruimte maken in de begroting door opgave gestuurd te gaan werken en eind 2019 met een overzicht van projecten en activiteiten te komen waarvan de gemeente kan besluiten deze te beëindigen.
- De Algemene reserve strategisch in te zetten voor investeringen die leiden tot een structureel maatschappelijke effect.

Verbinding tussen transities en programma's

In de matrix op de volgende pagina ziet u een overzicht van de voorstellen in deze Perspectiefnota 2020 - 2023 en de voorstellen uit het Programmaplan 2019. Dit geeft een beeld hoe we werken aan de transities uit het Coalitieakkoord en waar u die voorstellen terugvindt in de programma's van de Programmabegroting.



Transities	Programma's begroting				
	Zorg en ondersteuning	Wonen en Leefomgeving	Bedrijvigheid en ontwikkeling	Bestuur	Bedrijfsvoering
Dienstbare overheid		<i>Plan van aanpak ondernijning</i>	<i>Vitale kernen</i>	Versterking communicatie	Datasturing
		<i>Handhaving</i>	<i>Accounthouderschap</i>	Digitalisering	Opgaven gestuurd werken
			<i>Agrarisch coachingstraject</i>	Regiodeal	FUWA
			<i>75 jaar bevrijding</i>		<i>Processen en traject samenleving</i>
			<i>Wereldkampioen ZAMC</i>		<i>Digitalisering financiële documenten</i>
			<i>Energieloket</i>		<i>Invoering WNRA</i>
Kwaliteit leefomgeving		Openbare ruimte: beheer en onderhoud	<i>Bedrijventerreinen</i>		
		Openbare ruimte reconstructie	<i>Uitrol G5</i>		
		<i>Omgevingswet</i>			
		Verkeer en vervoer			
		<i>Exotenbestrijding</i>			
Duurzaamheid vanuit realisme		Biodiversiteit	Energietransitie		<i>Verduurzaming vastgoed</i>
		<i>Biodiversiteit</i>	<i>Energietransitie</i>		
		<i>Aardgasvrijmaken woningen</i>	<i>Energieloket</i>		
			<i>Extra inzet duurzaamheid</i>		
			<i>Klimaatadaptatie</i>		
Demografische ontwikkelingen		Lokale woonagenda			
		VO-Vorden			
		Bibliotheek			
		<i>Lokale woonagenda</i>			
		<i>Opstellen IHP</i>			
		<i>Bibliotheek</i>			
		<i>VO-Vorden</i>			
Sociaal domein	Beleidskader-ombuigingsplan				
Gemeenschappelijke regelingen		VNOG	ODA		
		<i>VNOG</i>			
		ECAL			

Vet = Perspectiefnota 2020-2023

Cursief = Programmaplan 2019-2022

Vet cursief = Kapitaalsinvestering in Perspectiefnota of Programmaplan

**Begrotingsbeeld keuzes 2020 - 2023**

Het begrotingsbeeld voor onze gemeente, na doorvoering van de voorstellen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 van deze Perspectiefnota, is als volgt:

Tabel met huidige meerjarige financiële situatie	2020	2021	2022	2023
Programmabegroting 2019 - 2022	2.262.854	2.732.046	2.665.038	2.665.038
Autonome aanpassingen 2019 - 2022	-150.940	-246.731	-222.086	-222.086
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-916.346	-1.426.346	-1.426.346	-926.346
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-31.850	-31.483	-31.115	-31.115
Voorstellen programmaplan incidenteel	-755.000	-540.000	-535.000	-
Effecten vanuit programmaplan 2019	-1.854.136	-2.244.560	-2.214.547	-1.179.547
Programmabegroting 2019 - 2022 na programmaplan	408.718	487.486	450.491	1.485.491
Autonome aanpassingen 2020 - 2023	-431.699	-565.901	-575.021	-591.792
Begrotingsruimte voor perspectiefnota	-22.981	-78.415	-124.530	893.699
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel	-187.000	-309.000	-309.000	-309.000
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel	-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel	-682.000	-20.000	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023	-869.000	-329.000	-309.000	-309.000
Begrotingsruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-891.981	-407.415	-433.530	584.699
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen Programmaplan 2019)	755.000	540.000	535.000	-
Begrotingsruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-136.981	132.585	101.470	584.699

positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort

In het bovenstaande overzicht stellen we voor om de "Voorstellen programmaplan incidenteel" voor 2020 te dekken uit de algemene reserve. De dekking van "Voorstellen perspectiefnota incidenteel" stellen we op basis van de uitgangspunten uit dit hoofdstuk voor om te dekken uit de begroting. Onder de autonome ontwikkelingen vallen de effecten van genomen raadsbesluiten en de uitgangspunten zoals benoemd in bijlage 5.1. Ook de effecten van de Eerste Tussenrapportage 2019 hebben we hierin meegenomen.¹De voorstellen met dekking vanuit (bestemmings)reserves zijn in dit overzicht niet meegenomen. Meer over de autonome ontwikkelingen en het gebruik van de reserves leest u in [hoofdstuk 4](#).

We hebben niet alle opgaven van een financiële vertaling voorzien. Dit zijn vraagstukken waarvoor we nu nog niet weten welke keuze kan of moet worden gemaakt. Wanneer we de eerste contouren daarvan proberen te benoemen, heeft dat nadelige gevolgen voor de begrotingsruimte. Voorlopige schattingen zijn:

Toekomstige vraagstukken	2020	2021	2022	2023
2B Openbare ruimte: beheer en onderhoud	-750.000	-750.000	-750.000	-750.000
2B Openbare ruimte: reconstructies	pm	pm	pm	pm
2B Bouw school VO			pm	pm
2B Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)		-287.000	-287.000	-287.000
3B Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)		-75.000	-75.000	-75.000
Financieel effect vraagstukken	-750.000	-1.112.000	-1.112.000	-1.112.000

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort

¹ Onder voorbehoud van de vaststelling van de Eerste Tussenrapportage in de raadsvergadering van 29 mei 2019.



Conclusie

We zien dat het meerjarenbeeld vanaf 2021 sluitend is. Hierbij passen we wel de gedachtenlijn van het Programmaplan 2019 - 2022 toe, door de incidentele voorstellen uit het programmaplan te dekken uit de Algemene reserve. We zien ook de grote inhoudelijke opgaven waar we voor staan (Sociaal Domein, gemeenschappelijke regelingen, investeringen in wegen en accommodaties). Dat vraagt een andere benadering van de financiële middelen die Bronckhorst kan inzetten en voor welk doel.

We werken toe naar een begroting 2020 - 2023 die voor 2020 sluitend is. Dat vraagt om heldere keuzes en aanvullende mogelijkheden om de begrotingstekorten op te vangen of om te buigen naar begrotingsruimte. We zien de oplossing in opgaven gestuurd werken en strategisch inzetten van de Algemene reserve.



2. Financieel kader

Bij deze Perspectiefnota willen we wat uitgebreider stilstaan bij de diverse financiële keuzemogelijkheden. We doen dit omdat er volgens de huidige inzichten druk staat op de structurele financiële ruimte.

Maatschappelijke opgaven

Voor de komende jaren voorzien we grote maatschappelijke opgaven waarvan sommige structurele lasten met zich meebrengen en die zich vertalen in een claim op de beschikbare middelen. Als college streven we naar een goed beheer op korte en middellange termijn van de beschikbare financiële middelen. Met als vertaling een structureel sluitende meerjarenbegroting met daarbij een aan de ambities van onze gemeente gekoppelde gepaste ontwikkeling van de Algemene reserve.

Algemene reserve

De Algemene reserve is bestemd voor het opvangen van onverwachte tegenvallers en voor het financieren van gewenste incidentele uitgaven. We stellen daarbij voor uitgaven met een langdurig positief effect op de exploitatie te dekken uit de Algemene reserve. Voor wat betreft het gewenste niveau van de het eigen vermogen (Algemene reserve en bestemmingsreserves) willen we blijven koersen op de door uw raad in de Nota Reserves en voorzieningen 2017 vastgestelde solvabiliteit van tenminste 50%. Vanuit de begroting 2019 gezien hebben we het dan over een vrij besteedbare deel van het eigen vermogen van € 10,5 mln.

Belastingdruk

Qua belastingdruk zitten we met 107% ten opzichte van het landelijke gemiddelde aan de hoge kant. De belastingdruk vanuit de afvalstoffenheffing zal naar verwachting hoger gaan uitvallen voor onze inwoners door oplopende kosten afvalverwerking, die ondanks aanpassingen in tariefstructuur en serviceniveau een lastenverzwaring voor huishoudens met zich mee zal brengen. We zetten dus niet in op een extra OZB-verhoging naast de gebruikelijke inflatiecorrectie.

Investerings met een tijdhorizon van meer dan 10 jaar

Een aantal maatschappelijke opgaven leiden tot toekomstige investeringen met kapitaallasten. Deze investeringen drukken langdurig op de exploitatie. In de toekomst willen we een deel van de structurele financiële ruimte beschikbaar houden, om zodoende onze toekomstige investeringen op te vangen.

Voorstel inzet Algemene reserve

De Algemene reserve is inzetbaar voor investeringen die leiden tot een structureel maatschappelijk effect op vastgestelde doelen. We doen daarvoor de volgende voorstellen:

1. De ondergrens van de solvabiliteit blijft minimaal 50% volgens de Nota Reserves en Voorzieningen 2017.
2. Een bijdrage vanuit de Algemene reserve voor een investering die kapitaallasten tot gevolg heeft, heeft de voorkeur aangezien dit langjarig een verlichting geeft van de exploitatie. Daarvoor kan een bedrag uit de Algemene reserve in een bestemmingsreserve worden gestort die dient als dekking voor de kapitaallasten.
3. Een bijdrage vanuit de Algemene reserve kan ingezet worden voor een investering die ervoor zorgt dat de structurele begrotingsruimte toeneemt (een begroting in balans). Een dergelijk plan vraagt soms om overgangsmaatregelen.
4. We zijn terughoudend met de inzet van de Algemene reserve voor incidentele uitgaven. Dit overwegen we alleen als we ervan overtuigd zijn dat deze significant bijdragen aan de vastgestelde opgaven en transities.



Tot slot willen we onderzoeken hoe we investeringen op een andere manier mogelijk kunnen maken. Welke mogelijkheden zijn er om mechanismen in te zetten die middelen genereren. Hoe kunnen we bezittingen anders inzetten ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen.



3. Voorstellen 2020 - 2023

We constateren dat er met de eerder gemaakte keuzes en de huidige autonome ontwikkelingen in principe geen financiële ruimte in de begroting is voor “nieuwe” voorstellen. Daarnaast zien we dat er opgaven op ons af komen die in de komende jaren wel om deze financiële ruimte vraagt.

In dit hoofdstuk leest u per voorstel een toelichting en de financiële gevolgen daarvan voor de Programmabegroting 2020 - 2023. Hierin hebben we voorlopig een keuze gemaakt voor een richting per voorstel. De opgave richting het opstellen van de Programmabegroting 2020-2023 is het aanbieden van een sluitende begroting. Met de uitgangspunten hoofdstuk 1 willen we ruimte creëren in de begroting voor deze voorstellen.

- Ruimte maken in de begroting door opgave gestuurd te gaan werken en eind 2019 met een overzicht van projecten en activiteiten te komen waarvan de gemeente kan besluiten deze te beëindigen.
- De Algemene reserve strategisch in te zetten voor investeringen die leiden tot een structureel maatschappelijke effect.



3.1. Programma 1 Zorg en ondersteuning

In het programma Zorg en Ondersteuning werken we onze ambities uit op het speerpunt Zorg en Welzijn. De belangrijkste opgave in dit programma is de transformatie van het Sociaal Domein en de financiële consequenties. In 2019 is met het opstellen van het nieuwe beleidskader Sociaal Domein het nieuwe kader bepaald waarin het ombuigingsplan is geïntegreerd. Deze vormt voor de komende jaren het uitgangspunt om de ondersteuning aan onze inwoners binnen het door de raad beschikbaar gestelde budget in te zetten.

Voor 2020 vraagt de ontwikkeling van het voortgezet onderwijs in Vorden en de invulling van de bibliotheekfunctie in Bronckhorst binnen de opgave van Demografische ontwikkelingen om keuzes over locaties en verdere invulling van de Visie "Toekomst Bibliotheekfunctie gemeente Bronckhorst".

Voorstellen 2020 - 2023

Beleidskader Sociaal Domein

De grootste opgave is het duurzaam uitvoeren van de taken in het Sociaal Domein, dit in afweging tot de beschikbare middelen. Bij ongewijzigd beleid lopen de tekorten in 2020 op naar € 1,7 mln en in de jaren daarna naar € 2,9 mln. Deze tekorten kunnen vanaf 2020 niet meer worden gedekt uit de bestemmingsreserve want die is in 2020 leeg. Het nieuwe beleidskader Sociaal Domein inclusief ombuigingsplan geeft richting aan de uitvoering van de taken in het Sociaal Domein. Vooruitlopend op besluitvorming over het ombuigingsplan en het beleidskader Sociaal Domein houden we vast aan de bestaande budgetten.

Note: geen extra budget opnemen

Voortgezet onderwijs Vorden

Op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht bepalen we de rol en inzet van de gemeente. We zetten daarbij in op gemeentelijke projectleiding en een beoogde investering in nieuwbouw en/of renovatie van huisvesting Voortgezet onderwijs en binnensportaccommodatie vanuit onze wettelijke verplichting hierin.

Note:

2020: Projectkosten € 200.000 en kapitaallasten vanaf 2024

Bibliotheek West Achterhoek

Met de vaststelling van de Visie "Toekomst bibliotheekfunctie gemeente Bronckhorst" heeft de gemeenteraad uitgesproken dat de bibliotheekfunctie in de kernen Vorden, Hengelo en Zelhem een kernfunctie is. Bij uitvoering van de huidige taken binnen de huidige huisvesting is € 200.000 extra budgetruimte nodig. In 2019 is duidelijk in welke samenwerking, met welke huisvesting en op welke thema's de bibliotheek gaat samenwerken. Deze opgave en samenwerking moet vanaf 2020 binnen de beschikbare budgetten zijn gerealiseerd.

Note: geen extra budget opnemen



Wat mag het kosten

Voorstellen	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 1 Zorg en ondersteuning (perspectiefnota)		-200.000	-	-	-
1B Beleidskader Sociaal Domein		-	-	-	-
2B Voortgezet onderwijs Bronckhorst		-200.000	-	-	-
2B Bibliotheek West-Achterhoek		-	-	-	-
Programma 1 Zorg en ondersteuning (programmaplan)	-425.000	-	-	-	-
2B Opstellen integraal huisvestingsplan onderwijs	-25.000				
2B Huisvestingslasten bibliotheek	-200.000				
2B Projectbegeleiding nieuwbouw voortgezet onderwijs Vorden	-200.000				
Financiële effecten	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 1 Zorg en ondersteuning					
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel					
Voorstellen programmaplan investeringen structureel					
Voorstellen programmaplan incidenteel	-425.000				
Programmaplan 2019 - 2022	-425.000	-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-200.000	-	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-200.000	-	-	-
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-425.000	-200.000	-	-	-
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen 2019)	425.000	-	-	-	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-	-200.000	-	-	-

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



3.2. Programma 2 Wonen en leefomgeving

In het programma Wonen en leefomgeving richten we ons op de transitie Kwaliteit van de leefomgeving en geven we invulling aan de speerpunten: Wonen, Landbouw en Landschap, Natuur en Biodiversiteit. Voor 2020 wordt de opgave van het creëren van een kwalitatieve en kwantitatieve woningvoorraad verder opgepakt door uitvoering te geven aan de in 2019 op te stellen Lokale Woonagenda.

Voor het creëren van een veilige en aantrekkelijke woon- en leefomgeving zijn we verantwoordelijk voor een groot aantal onderdelen in onze fysieke leefomgeving. De afweging te kiezen voor onderhoud of reconstructie wordt integraal gemaakt, en binnen de budgettaire ruimte die hiervoor beschikbaar is. Door verandering in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn we verplicht om investeringen (reconstructies) in de fysieke leefomgeving te activeren.

Voorstellen 2020 - 2023

Lokale woonagenda

De grootste opgave is het aanpassen en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. In 2019 wordt de lokale woonagenda vastgesteld. Deze biedt ruimte om 'naar behoefte' woningen toe te voegen. We richten ons daarbij vooral op het toevoegen van woningen voor starters en senioren. We verwachten dat dit in 2020 leidt tot een toename van aanvragen hiervoor. We willen het huidige tempo van dienstverlening handhaven en inzetten op integrale kern/wijk aanpak met partijen.

Note:

2020: eenmalig € 50.000

Openbare ruimte: beheer en onderhoud

We zorgen voor een veilige openbare ruimte en maken hierin een integrale afweging. Dit doen we op basis van een actuele inventarisatie en een integraal beleidsplan (o.a. visie op onderhoud wegen en civiele kunstwerken, onderhoud vastgoed en de visie op mobiliteit (€ 50.000). Binnen de nu beschikbare budgetten is het niet mogelijk om het minimale onderhoudsniveau van "instandhouding" vast te houden. Om geen verdere kapitaalvernietiging te veroorzaken is verhoging van het onderhoudsbudget noodzakelijk. Een eerste inschatting is dat hiervoor een bedrag nodig is van € 750.000 per jaar structureel. Het voorstel hiervoor leggen we later integraal aan u voor.

Note:

2020: eenmalig € 50.000

Openbare ruimte: reconstructie

Op basis van de ervaringen van het proces Vitale kernen en de integrale kern/wijkaanpak geven we impulsen aan de verbetering van de kwaliteit van wijken. Dat doen we op basis van een afwegingskader en maken hierbij de koppeling tussen reconstructie van wegen, groen, riolering etc. Op die manier willen we investeren in de uitvoering van plannen die zorgen voor een fundamentele wijkverbetering. Die plannen spelen in op de demografische ontwikkelingen en leveren een bijdrage aan energietransitie, klimaatadaptatie en verkeersveiligheid. Het voorstel hiervoor leggen we later integraal aan u voor.

Note:

Geen budget opnemen.



Wag mag het kosten

Voorstellen	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 2 Wonen en Leefomgeving (perspectiefnota)		-100.000	-	-	-
2A Lokale woonagenda		-50.000			
2B Openbare ruimte (plan)		-50.000	-	-	-
2B Openbare ruimte (wegenonderhoud)		-	-	-	-
2B Openbare ruimte (mobiliteit)		-	-	-	-
2B Reconstructies		-	-	-	-
Programma 2 Wonen en Leefomgeving (programmaplan)	-649.775	-637.050	-981.683	-981.315	-456.315
2A Procesgeld voor woonbeleid (beurs, regionale samenwerking)	-30.000	-15.000	-22.500	-22.500	-22.500
2A Invoering omgevingswet implementatiekosten	-525.000	-525.000	-525.000	-525.000	
2A Invoering omgevingswet structureel deel			-340.000	-340.000	-340.000
2B Verkeer en vervoer, herinrichting Ruurloseweg Hengelo (investering)	-2.250	-19.500	-19.275	-19.050	-19.050
2B Passende leefomgeving en duurzame inrichting Dorpsstraat Halle (investering)	-1.425	-12.350	-12.208	-12.065	-12.065
2B Exotenbestrijding	-91.100	-65.200	-62.700	-62.700	-62.700
Financiële effecten	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 2 Wonen en Leefomgeving					
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-121.100	-80.200	-425.200	-425.200	-425.200
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-3.675	-31.850	-31.483	-31.115	-31.115
Voorstellen programmaplan incidenteel	-525.000	-525.000	-525.000	-525.000	-
Programmaplan 2019 - 2022	-649.775	-637.050	-981.683	-981.315	-456.315
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-100.000	-	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-100.000	-	-	-
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-649.775	-737.050	-981.683	-981.315	-456.315
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen 2019)	525.000	525.000	525.000	525.000	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-124.775	-212.050	-456.683	-456.315	-456.315

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



3.3. Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling

In het programma Bedrijvigheid en ontwikkeling geven we invulling aan de transitie Duurzaamheid vanuit Realisme en de speerpunten Economie, Ondernemerschap en Toerisme.

We willen Bronckhorst op de kaart zetten als aantrekkelijke en flexibele ondernemersgemeente. In 2019 is vanuit het Programmaplan een sterke impuls gegeven aan het accounthouderschap. Dit zetten we de komende jaren door. Hiervoor doen we geen aanvullende voorstellen.

We zetten maximale stappen op weg naar een energieneutrale gemeente in 2030. De startnotitie Energietransitie en de uitwerking hiervan in de routekaart Energietransitie volgt in 2019. Op het gebied van biodiversiteit ligt de nadruk op uitvoering geven aan het in 2019 op te stellen basisdocument biodiversiteit. Deze te integreren in bestaande beheersplannen en samen met externe partijen geven we hieraan verder uitvoering.

Voorstellen 2020 - 2023

Energietransitie

Na vaststelling van de routekaart Energietransitie wordt voortvarend uitvoering gegeven aan de daaruit voortvloeiende projecten en initiatieven. Vanaf 2020 blijven we binnen de huidige middelen hieraan uitvoering geven.

Note: geen extra budget opnemen

Biodiversiteit

Op basis van het Programmaplan 2019 wordt in 2019 gewerkt aan het basisdocument Biodiversiteit. Insteek van de uitvoering moet zijn dit binnen bestaande plannen en budgetten uit te voeren. Voor 2 jaar wordt voor de aanpassing van een aantal beheerplannen een bijdrage gevraagd om de opgave uit het basisdocument Biodiversiteit hierin vast te leggen.

Note:

2020: € 20.000

2021: € 20.000



Wat mag het kosten

Voorstellen	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling (perspectiefnota)		-20.000	-20.000	-	-
3B Routekaart Energietransitie (duurzaamheidsbevordering samenleving)		-	-	-	-
2B Biodiversiteit		-20.000	-20.000	-	-
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling (programmaplan)	-915.000	-951.146	-751.146	-746.146	-236.146
3A Proces Vitale kernen	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000	-
3A Versterking accounthouderschap en rode loper aanpak	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
3A Gebiedsprocessen bedrijfsterreinen / revitaliseren	-75.000	-75.000	-10.000	-5.000	
3A Innovatienetwerk uitrol G5	-20.000				
3A Agrarisch coachingstraject	-60.000	-60.000			
3B Biodiversiteit inclusief participatie en communicatie	-40.000				
3B Energietransitie	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
3B Advieskosten aardgasvrij maken van woningen		-45.000			
3B Energieloket, bijdrage		-36.146	-36.146	-36.146	-36.146
3B Extra formatie duurzaamheid	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
3B Risicodialoog klimaatadaptatie en actieplan	-20.000	-5.000	-5.000	-5.000	
3B Verduurzaming gemeentelijk vastgoed		-30.000			
Financiële effecten	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling					
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-700.000	-736.146	-736.146	-736.146	-236.146
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-	-	-	-	-
Voorstellen programmaplan incidenteel	-215.000	-215.000	-15.000	-10.000	-
Programmaplan 2019 - 2022	-915.000	-951.146	-751.146	-746.146	-236.146
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-20.000	-20.000	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-20.000	-20.000	-	-
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-915.000	-971.146	-771.146	-746.146	-236.146
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen 2019)	215.000	215.000	15.000	10.000	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-700.000	-756.146	-756.146	-736.146	-236.146

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



3.4. Programma 4 Bestuur

In het programma Bestuur richten we ons op de transitie van de Dienstbare Overheid en het speerpunt Regionale samenwerking. Als organisatie en bestuur zijn we continu in ontwikkeling.

Binnen de regionale samenwerking ligt de focus op effectueren van de nieuwe samenwerking binnen de regio, en projecten binnen de Regiodeal mogelijk te maken. Binnen de regionale samenwerking wordt het datagestuurd werken mogelijk gemaakt door het opzetten van een regionaal datacenter.

Vanuit organisatorisch en financieel oogpunt willen we opgaven gestuurd werken om focus te krijgen op de belangrijkste opgaven en onze inzet hierop te richten.

Voorstellen 2020 - 2023

Opgaven gestuurd werken

We hebben verkend hoe Opgaven gestuurd werken een bijdrage kan leveren aan concrete realisatie van de opgaven en tegelijkertijd groei van de organisatie. De ervaringen uit het leeratelier Opgaven gestuurd werken verbreden we naar de gehele organisatie. Dat doen we door:

- Leren en werken aan elkaar te verbinden binnen concrete opgaven.
- Gemeenschappelijke werkwijze te borgen.
- Te werken aan organisatorische voorwaarden.

Dit betekent gemeentebreed een scherpere focus op doelen en inzetten op de opgaven en projecten die bijdragen aan het realiseren van die doelen. En dus ook op opgaven en projecten die daar geen bijdrage aan leveren en waarvan de gemeente kan kiezen er mee te stoppen. We starten in 2019 met Opgaven gestuurd werken en gaan hier in 2020 mee door. We starten met nieuwe opgaven zoals de Omgevingswet en gaan die oppakken volgens de methodiek van Opgaven gestuurd werken. We integreren deze manier van werken in de reguliere organisatieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers binnen de beschikbare middelen.

Note: geen extra budget opnemen

Regiodeal

Als onderdeel van de regio biedt de Regiodeal mogelijkheden om opgaven en nieuwe projecten te realiseren. In totaal wordt van Bronckhorst een bijdrage gevraagd van € 600.000 over 3 jaar. Het is nog niet bekend welke projecten onderdeel worden van de Regiodeal, de vaststelling van de hoogte van cofinanciering is op basis van daadwerkelijke realisatie van projecten. We stellen voor om de cofinanciering volledig te dekken binnen de bestaande begroting. Vooruitlopend hierop geven we nu een intentieverklaring af waarbij we onze cofinanciering toezeggen.

Note: geen extra budget opnemen

Versterking communicatie

We werken aan het opstellen van een communicatievisie, deze stellen we in 2019 vast. Vooruitlopend hierop vragen we structureel middelen beschikbaar te stellen.

Note:

Vanaf 2020: structureel € 25.000



Digitalisering en beveiliging

Vanuit het dienstverleningsconcept is een impuls gegeven aan de digitalisering van onze dienstverlening en beveiliging van onze systemen, deze vormen nu onderdeel van onze reguliere dienstverlening. Voor 2020 is hiervoor al budget. Structureel verhogen van de budgetten is nodig om digitalisering en beveiliging te continueren.

Note:

Vanaf 2021: structureel € 122.000

Functiewaarderingsysteem (Fuwa)

Wij maken gebruik van het functiewaarderingsysteem Achterhoek. Deze hebben we sinds 2005 in gebruik en wordt niet meer bijgehouden. Sinds 2011 heeft de VNG een systeem ontwikkeld (en onderhouden) waarvan zij aan haar leden adviseert dit te gebruiken. De invoering van dit systeem, of een ander, brengt kosten met zich mee. Dit systeem biedt ons de mogelijkheid om vanuit Goed Werkgeverschap in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, nieuwe functies en de waardering ervan. We kiezen ervoor om het huidige systeem van functiewaardering in 2020 nog aan te houden (temporiseren).

Note: voor 2020 geen extra budget opnemen

Datasturing

Doel is om met het inzetten van beschikbare datasets meer zicht te krijgen op (de omvang van) maatschappelijke opgaven, besluitvorming transparanter en fact and evidence based te maken, de uitvoering te monitoren en de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren.

Note:

Vanaf 2020 structureel € 124.000



Wat mag het kosten

Voorstellen	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 4 Bestuur (perspectiefnota)		-149.000	-271.000	-271.000	-271.000
4A Opgaven gestuurd werken		-	-	-	-
4A Regiodeal		-	-	-	-
OVERH Versterking communicatie		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
OVERH Digitalisering en beveiliging		-	-122.000	-122.000	-122.000
OVERH Functiewaardering (FUWA)		-	-	-	-
4A Datasturing		-124.000	-124.000	-124.000	-124.000
Programma 4 Bestuur (programmaplan)	-295.000	-115.000	-265.000	-265.000	-265.000
4A Handhaving (uitvoeringsprogramma en extra capaciteit)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
4A Plan van aanpak ondermijningsbeelden	-15.000	-15.000			
4A 75 jaar bevrijding WOII / Achterhoek / Gelderland	-35.000				
4A Wereldkampioenschap ZAMC	-25.000				
OVERH Extra ambtelijke capaciteit t.b.v. processen en trajecten met samenleving			-165.000	-165.000	-165.000
OVERH Leesbaar huishoudboekje, verbeterlagen en digitale ontsluiting financiële documenten	-100.000				
OVERH Invoering Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	-20.000				
OVERH Digitaliseringsslag personeelsdossiers (project E-HRM)	-				
Financiële effecten	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 4 Bestuur					
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-100.000	-100.000	-265.000	-265.000	-265.000
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-	-	-	-	-
Voorstellen programmaplan incidenteel	-195.000	-15.000	-	-	-
Programmaplan 2019 - 2022	-295.000	-115.000	-265.000	-265.000	-265.000
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-149.000	-271.000	-271.000	-271.000
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-	-	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-149.000	-271.000	-271.000	-271.000
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-295.000	-264.000	-536.000	-536.000	-536.000
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen 2019)	195.000	15.000	-	-	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-100.000	-249.000	-536.000	-536.000	-536.000

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



3.5. Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

De VNOG levert een belangrijke bijdrage aan een veilige leefomgeving voor onze inwoners. De VNOG staat voor de opdracht om de organisatie financieel in evenwicht te brengen ten opzichte van de maatschappelijke opgave. De verbeteringen liggen op het vlak van de organisatiecultuur, financieel beleid en financiële techniek. De door de VNOG vastgestelde verhoging van de bijdrage verwerken we voor 2020 incidenteel in de Perspectiefnota. Consequenties voor de jaren vanaf 2021 zijn deze zomer bekend. Besluitvorming hierover is aan het Algemeen bestuur van de VNOG. Onze insteek is hierbij om de uitvoering van de verbeteringen nauwlettend te blijven volgen en te sturen op kosten.

Note: 2020 eenmalig € 287.000

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

De ODA verzorgt als gemeenschappelijke Omgevingsdienst de vergunningverlening, advisering, toezicht en handhaving op het gebied van omgevingsrecht. Er wordt een stijging geconstateerd van het aantal aangevraagde vergunningen en adviezen die niet meer passen binnen de huidige overeenkomst. Bij ongewijzigde dienstverlening vraagt dit volgens de door de ODA doorgerekende trend een verhoging van € 160.000 vanaf 2020. Voor 2020 verhogen we incidenteel het budget (op basis van de door ons doorgerekende trend), met de opgave aan de ODA om te komen tot een plan voor de beheersing van de kosten bij groei van de vraag vanaf 2021. Het uitgangspunt hierbij is budgetneutraal, en keuzes in de dienstverlening.

Note: 2020 eenmalig 2020 € 75.000

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)

Verhoging van de oorspronkelijke begroting door o.a. een stijging van de personeelskosten en de realisatie van het E-depot. In de vergadering van het Algemeen bestuur van het ECAL van 28 maart 2019 is door de vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten, waaronder Bronckhorst, gevraagd om de aanleiding en noodzaak voor de verhoging nader te onderbouwen. Daarna heeft het Algemeen bestuur in een notitie van 6 april 2019 een uitgebreide toelichting en een zodanige onderbouwing gegeven voor de oorzaken van de kostenstijging dat er geen aanleiding is om een zienswijze in te dienen. Hier hebben we mee ingestemd.

Note: vanaf 2020 structureel € 38.000



Voorstellen	2019	2020	2021	2022	2023
Gemeenschappelijke regelingen (perspectiefnota)		-400.000	-38.000	-38.000	-38.000
2B Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)		-287.000	-	-	-
3B Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)		-75.000	-	-	-
2B Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers		-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Gemeenschappelijke regelingen (programmaplan)	-100.000	-	-	-	-
2B Eenmalige extra bijdrage VNOG	-100.000				
Financiële effecten	2019	2020	2021	2022	2023
Gemeenschappelijke regelingen					
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel					
Voorstellen programmaplan investeringen structureel					
Voorstellen programmaplan incidenteel	-100.000	-	-	-	-
Programmaplan 2019 - 2022	-100.000	-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel					
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-362.000	-	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-400.000	-38.000	-38.000	-38.000
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-100.000	-400.000	-38.000	-38.000	-38.000
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen 2019)	100.000	-	-	-	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-	-400.000	-38.000	-38.000	-38.000

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



3.6. Wat gaat het kosten

Jaarlasten volgens soort bedrag (structureel, etc)	2019	2020	2021	2022	2023
Programmabegroting 2019 - 2022 na programmaplan	1.874.676	2.262.854	2.732.046	2.665.038	2.665.038
Programmaplan 2019 - 2022					
Autonome aanpassingen 2019 - 2022	-649.324	-150.940	-246.731	-222.086	-222.086
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-921.100	-916.346	-1.426.346	-1.426.346	-926.346
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-3.675	-31.850	-31.483	-31.115	-31.115
Voorstellen programmaplan incidenteel	-1.460.000	-755.000	-540.000	-535.000	-
Effecten vanuit programmaplan 2019	-3.034.099	-1.854.136	-2.244.560	-2.214.547	-1.179.547
Programmabegroting 2019 - 2022 na programmaplan	-1.159.423	408.718	487.486	450.491	1.485.491
Autonome aanpassingen 2020 - 2023		-431.699	-565.901	-575.021	-591.792
Begrotingsruimte voor perspectiefnota		-22.981	-78.415	-124.530	893.699
Voorstellen perspectiefnota exploitatie structureel		-187.000	-309.000	-309.000	-309.000
Voorstellen perspectiefnota investeringen structureel		-	-	-	-
Voorstellen perspectiefnota incidenteel		-682.000	-20.000	-	-
Aanpassingen bij perspectiefnota 2020 - 2023		-869.000	-329.000	-309.000	-309.000
Begrotingsgebruik na perspectiefnota 2020 - 2023	-1.159.423	-891.981	-407.415	-433.530	584.699
Dekking vanuit de algemene reserve (voorstellen Programmaplan 2019)	1.159.423	755.000	540.000	535.000	-
Beslag financiële ruimte na perspectiefnota 2020 - 2023	-	-136.981	132.585	101.470	584.699

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort



4. Huidig financieel beeld

Begrotingsuitgangspunten

Ieder jaar leggen we in de Perspectiefnota de financiële uitgangspunten vast. Die leggen we u ter vaststelling voor en hanteren we bij de opstelling van de programmabegroting voor het onderdeel beschikbare financiële ruimte. U ziet alle uitgangspunten opgesomd in bijlage 5.1 bij deze Perspectiefnota, waar u ook een toelichting op de verschillende uitgangspunten vindt.

Lonen, prijzen en rente

Voor de Perspectiefnota is het belangrijk om te weten dat we de loon- en prijsstijging niet financieel in deze Perspectiefnota verwerken. De percentages in de uitgangspunten zijn de percentages zoals deze nu bekend zijn (septembercirculaire 2018). Vaak gelden vanuit de meicirculaire 2019 weer andere percentages. En dat geldt ook voor de rentepercentages, die zijn medio 2019 ook anders dan nu. Maar wel ligt vast waar we de percentages vandaan halen. We ontvangen een compensatie voor lonen en prijzen in de Algemene uitkering. Die wordt bekend bij diezelfde meicirculaire. De (saldo) financiële effecten ziet u dus jaarlijks pas in de Programmabegroting. De loon- en prijscompensatie voor de 3 decentralisatietaken (3 D's) komen niet meer apart beschikbaar via een specifieke uitkering voor die taken.

In onderstaande tabel geven we u een beeld van de mogelijke omvang volgens de uitgangspunten bij de lonen (2%) en bij de prijzen (2%):

Omschrijving	totaal	sociaal domein	andere taken
Loonstijging 2%	- 403.000	- 63.000	- 340.000
Prijsstijging uitgaven 2%	- 601.000	- 276.000	- 325.000
Prijsstijging inkomsten 2%	108.000	3.000	105.000

- = extra uitgaven; + = extra inkomsten

Financiering

De Perspectiefnota is geen begroting op een eerder moment, maar geeft een globaal inzicht in de omvang van de bestaande lasten en baten. De kapitaallasten van de gerealiseerde en lopende investeringen rekenen we voor de programmabegroting door na vaststelling van de jaarstukken. In de Perspectiefnota staat het investeringsplan 2020 – 2023.

Coalitieakkoord speerpunt OZB-opbrengst

Bij de begrotingsopstelling houden we rekening met inflatiestijging bij de opbrengsten OZB. Bij de besluitvorming over de begroting 2020 - 2023 doet het college een voorstel om die indexering wel of niet terug te draaien en waarom. Deze processtap volgt het Coalitieakkoord "Gewoon doen. Doet u mee?". Het resultaat van de teruggave van het bedrag voor de prijsstijging aan de burger ("het achterwege laten van de indexering bij de Onroerendezaakbelastingen") wordt zichtbaar in de belastingvoorstellen die de vastgestelde begroting volgen. Het besluit vindt dus zijn verwerking in de belastingverordening voor de Onroerendezaakbelasting.

Ontwikkeling structurele begrotingsruimte

De cijfers over het bestaand beleid in deze Perspectiefnota zijn gebaseerd op de laatst bekende informatie (1 april 2019). De omgeving verandert voortdurend en ook onze benadering van onze inwoners en het gewenste beleid. De ontwikkelingen na 1 april nemen we mee in de Programmabegroting 2020 – 2023. Dit doen we voor het bestaande beleid op basis van een vaste set van autonome waarden (uitgangspunten).

In deze paragraaf ziet u de punten die van invloed zijn (geweest) bij de berekening van de beschikbare financiële ruimte tussen het moment van vaststelling van het Programmaplan



2019 - 2022 en deze Perspectiefnota. Dat kan, waar op dit moment sprake van is, gebrek aan financiële ruimte zijn. Of financiële ruimte die beschikbaar komt voor nieuw beleid. Nieuw beleid dat we hebben benoemd in hoofdstuk 3 van deze Perspectiefnota.

Begrotingsbeeld voor perspectiefnota	2020	2021	2022	2023
Programmabegroting 2019 - 2022	2.262.854	2.732.046	2.665.038	2.665.038
Autonome aanpassingen 2019 - 2022	-150.940	-246.731	-222.086	-222.086
Voorstellen programmaplan exploitatie structureel	-916.346	-1.426.346	-1.426.346	-926.346
Voorstellen programmaplan investeringen structureel	-31.850	-31.483	-31.115	-31.115
Voorstellen programmaplan incidenteel	-755.000	-540.000	-535.000	-
Effecten vanuit programmaplan 2019	-1.854.136	-2.244.560	-2.214.547	-1.179.547
Programmabegroting 2019 - 2022 na programmaplan	408.718	487.486	450.491	1.485.491
Autonome aanpassingen 2020 - 2023	-431.699	-565.901	-575.021	-591.792
Begrotingsruimte voor perspectiefnota	-22.981	-78.415	-124.530	893.699

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort

Autonome ontwikkelingen

Bij de autonome ontwikkelingen nemen we de bekende ontwikkelingen vanuit de uitgangspunten, raadsbesluiten en regelgeving mee. Voor 2020 - 2023 gaat het om de volgende aanpassingen:

Autonome aanpassingen 2020 - 2023	2020	2021	2022	2023
2B Correct meerjarenbeeld budget Monumentensubsidie	40.000	40.000	40.000	40.000
2B Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen	-91.024	-91.024	-91.024	-91.024
4A Opbrengrst reisdocumenten en rijbewijzen	-68.836	-113.836	-124.336	-150.336
OVERH Uitbesteding automatisering naar Doetinchem	-157.250	-157.250	-157.250	-157.250
Overige wijzigingen Eerste Tussenrapportage 2019	-37.702	-126.819	-125.311	-125.311
Aanpassingen tot en met 1e tussenrapportage 2019	-314.812	-448.929	-457.921	-483.921
Indexering	-	-	-	-
Salaris	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Ontwikkeling Algemene uitkering	-16.887	-16.972	-17.100	31.129
Wijziging investeringsplan 2020 - 2023	-	-	-	-39.000
Autonome aanpassingen perspectiefnota 2020 - 2023	-431.699	-565.901	-575.021	-591.792

Positief = begrotingsruimte; negatief = begrotingstekort

Effecten begrotingswijzigingen

Vanuit de voortzetting van de bestaande taken kent de begrotingsuitvoering kostenverhogingen, die we hieronder kort toelichten.

Correct meerjarenbeeld budget Monumentensubsidie

In de Programmabegroting 2018 was het budget voor monumentensubsidie eenmalig opgehoogd. Deze verhoging is ten onrechte in volgende jaren blijven staan. Dit wordt nu hersteld voor 2020 - 2023.

Actualisatie meerjarenonderhoudsplan gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties is opnieuw doorgerekend. Volgens afspraak doen we dat iedere 4 jaar. Op basis hiervan komen we jaarlijks hoger uit qua dotatie.



Opbrengst reisdocumenten en rijbewijzen

Ons dienstenpatroon bij de identiteitsbewijzen en de rijbewijzen fluctueert de komende jaren. Die verandering vraagt een actualisatie van met name de opbrengsten hiervoor.

Uitbesteding automatisering naar Doetinchem

Vanaf 1 januari 2019 is onze automatisering ondergebracht bij de gemeente Doetinchem. De ontmanteling, etc. vraagt om een extra budget, waarover we u in het raadsvoorstel medio 2018 hebben geïnformeerd.

Overige wijzigingen Eerste Tussenrapportage 2019

Over de eerste maanden van het begrotingsjaar 2019 zijn de eerste resultaten vastgelegd in de Eerste Tussenrapportage 2019. Die ontvangt u in dezelfde periode als de Perspectiefnota. De verwachte meerjarige effecten van dat document, voorzover die niet in hoofdstuk 3 van de Perspectiefnota als inhoudelijke keuzes zijn meegenomen (Gemeenschappelijke Regelingen en digitalisering), hebben we hier verwerkt.

Salaris

Vanuit de uitgangspunten nemen we nu de CAO-loonstijging nog niet mee. Nu nemen we de jaarlijkse raming voor de jaarlijkse periodieken mee.

Algemene uitkering

Over de algemene uitkering informeren we u regelmatig via de actieve informatievoorziening. In deze Perspectiefnota hebben we de daarin besproken gevolgen verwerkt. Die wijzigingen komen voort uit de decembercirculaire 2018. Of de geraamde ontwikkeling van de algemene uitkering zo blijft, zullen de mei- en septembercirculaire 2019 moeten uitwijzen.

Investeringsplan

Hier ziet u de effecten van de geplande vervanging in de komende jaren van bestaand materieel, afvalvoorzieningen, riolering en bedrijfsvoering. U ziet dit vervangingsplan ook in bijlage 5.2 bij deze Perspectiefnota. Zoals gebruikelijk zijn in de Perspectiefnota de vervangingsinvesteringen in het laatste jaar (2023) nieuw toegevoegd.

Overige aandachtspunten actueel begrotingsbeeld

Ontwikkeling budgetten Sociaal Domein

Jaarlijkse overschotten binnen het Sociaal Domein zetten we in volgende jaren voor het Sociaal Domein in. Dit doen we via de bestemmingsreserve Sociaal Domein, gevormd tot 2020, waarmee jaarlijks bij de afsluiting van het jaar de overschotten of tekorten verrekend worden.

We zien dat deze reserve in 2020 al onvoldoende is. In hoofdstuk 3 ziet u ons voorstel voor de realisatie van passende en betaalbare voorzieningen.

Reserves

Reserves zijn bedoeld voor lasten van projecten die eenmalig van aard zijn, dus ook de uitgaven daarvoor zijn eenmalig.

Bestedingen vanuit de Algemene reserve

In hoofdstuk 3 staan voorstellen waarvoor een bijdrage vanuit de Algemene reserve gepland wordt. Dat zijn de voorstellen uit het Programmaplan 2019 - 2022 met een incidenteel karakter voor de jaarschijven 2020 tot en met 2022. Voor nieuwe voorstellen met een eenmalig karakter hanteren we dat principe niet meer. We willen vanaf de Perspectiefnota 2020 - 2023 een andere inzetbaarheid van de Algemene reserve realiseren. Hierover hebt u meer kunnen lezen in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2. Projecten vanuit de resultaatbestemmingen jaarstukken 2018 zult u terugzien in de Programmabegroting 2020 - 2023.



Gebruik reserves	2020	2021	2022	2023
Programma 2 Wonen en leefomgeving				
2A Invoering omgevingswet implementatiekosten (2019)	-525.000	-525.000	-525.000	
Programma 2 Wonen en leefomgeving	-525.000	-525.000	-525.000	-
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling				
3A Gebiedsprocessen bedrijfstreinen / revitaliseren (2019)	-75.000	-10.000	-5.000	
3A Agrarisch coachingstraject (2019)	-60.000			
3B Advieskosten aardgasvrij maken van woningen (2019)	-45.000			
3B Risicodialoog klimaatadaptatie en actieplan (2019)	-5.000	-5.000	-5.000	
3B Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (2019)	-30.000			
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	-215.000	-15.000	-10.000	-
Programma 4 Bestuur				
4A Plan van aanpak ondermijningsbeelden (2019)	-15.000			
Programma 4 Bestuur	-15.000	-	-	-
Totaal uit algemene reserve	-755.000	-540.000	-535.000	-

Positief = storting in reserve; negatief = gebruik van reserve

Bij dit begrotingsbeeld gaan we ervan uit de voor de uitwerking van ons Coalitieakkoord in de jaren 2020 tot en met 2023 € 1,8 mln vanuit de Algemene reserve wordt ingezet. Dit volgt uit het door u in december 2018 behandelde Programmaplan 2019 – 2022.

Bestedingen vanuit de bestemmingsreserves

We kennen een aantal bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves zijn ontstaan uit incidentele baten. De bestemmingsreserve Sociaal Domein is in 2020 leeg. Hoe we de opgave Passende en betaalbare voorzieningen gaan oppakken, hebt u kunnen lezen in hoofdstuk 3.

Gebruik bestemmingsreserves	2020	2021	2022	2023
Derving Nuondividend	-344.400	-287.000	-229.600	-172.200
Huisvesting (gemeentehuis)	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Vrijval Iza gelden (20 jr)	-12.039	-12.039	-12.039	-12.039
Huisvesting gemeentewerf Hengelo	-17.500	-17.500	-17.500	-17.500
Totaal uit algemene reserve	-523.939	-466.539	-409.139	-351.739

Positief = storting in reserve; negatief = gebruik van reserve

Risico's

Ons beeld blijft dat, in basis, de financiële positie van Bronckhorst gezond is. We zijn altijd in staat geweest om vele, niet wettelijk verplichte, ambities te realiseren en kunnen tevreden zijn over het werk dat in de afgelopen jaren is verzet om deze positie te bereiken. Voor de risico's en het beheer daarvan zetten we in op ons risicomanagement. In de jaarstukken (2018) en de programmabegroting (2020) ziet u de actualisatie van onze risico's.

Risicovermogen

Bij de vaststelling van de nota Reserves en voorzieningen in februari 2017 is de bufferfunctie gehandhaafd op € 11,5 mln en is voor het Sociaal Domein een aparte bestemmingsreserve gevormd (tot en met 2020).



Conclusie bestaand toekomstbeeld

Bronckhorst heeft altijd een sluitende begroting gekend. Binnen die begroting was de laatste jaren ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Die ontwikkelingen kennen geen financiering vanuit de structurele begrotingsruimte. Daarvoor is met regelmaat gebruik gemaakt van de Algemene reserve, zowel voor het achteraf compenseren van begrotingstekorten als voor het doen van investeringen in concrete projecten.

We streven naar een begroting 2020 - 2023 die sluitend is voor 2020, maar zo mogelijk zelfs meerjarig binnen de afgesproken bandbreedte van 0,5% van de begrotingsomzet (zijnde € 385.000). Voor de jaren na 2020 zien we dat aanvullende middelen of ombuigingen nodig zijn om de begrotingstekorten op te vangen of om begrotingsruimte te creëren. Zeker wanneer we zien welke inhoudelijke opgaven nog niet "op geld" gezet zijn. We zien de oplossing in:

1. Opgaven gestuurd werken en
2. Strategisch inzetten van de Algemene reserve



5. Bijlagen

5.1. Uitgangspunten programmabegroting 2020 - 2023

In deze bijlage staan de financiële uitgangspunten die we gebruiken voor het opstellen van de Programmabegroting 2020 – 2023. Waar nodig geven we een toelichting op een uitgangspunt. De uitgangspunten passen we toe op de 1e jaarschijf, zijnde 2020. Voor de volgende jaren gebruiken we de methode "doorrekening tegen contante prijzen". Dit houdt in dat we in die jaren geen aanvullende loon-, prijs- of rentecorrectie toepassen.

UITGANGSPUNTEN IN HET KORT

Uitgangspunten

Omschrijving uitgangspunt	
Lasten (algemeen)	
Prijsstijging (inflatie)	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018)
Dotaties onderhoudsvoorzieningen	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018)
Subsidies	Algemene subsidieverordening indexering met 2,0%. Voor gesloten budgetovereenkomsten gelden de indexatiebepalingen in de overeenkomsten
Gemeenschappelijke regelingen	Beginstand volgens programmabegroting 2020 - 2023
Salarissen	Indexering met 2% voor Cao-stijging en stijging sociale lasten. Daarnaast doorrekening van periodieke verhogingen
Kapitaallasten	Bestaande gegevens in programmabegroting 2019 - 2022, waarbij 2023 = 2022
Baten (algemeen)	
Belastingen onroerende zaken (OZB)	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018) tenzij er begrotingsruimte is
Overige belastingen	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018) tenzij er begrotingsruimte is
Rechten	Tarieven zijn kostendekkend
Leges	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018) tot maximaal kostendekkend en rekening houdend met wettelijke voorschriften voor reisdocumenten en rijbewijzen
Overige opbrengsten	2,0% (pbbp in septembercirculaire 2018). Voor gesloten overeenkomsten gelden de indexatiebepalingen in de overeenkomsten
Overige uitgangspunten	
Stelpost onvoorzien	€ 3,50 per inwoner
Prijspeil meerjarenperspectief	Constante prijzen (prijspeil jaarschijf 2020)
Algemene uitkering gemeentefonds	Decembercirculaire 2018
Eenheden algemene uitkering	Vanuit feitelijke aantallen eenheden op 1-1-2019 prognose voor de stand op 01-01-2020
Kostenverdeling	Afdelingsplannen 2019 voor taakveldenbegroting
Deel van de Algemene reserve voor bufferfunctie (risicovermogen)	€ 11.500.000
Rente extern	
Bestaande opgenomen leningen	Basis is bestaande leningportefeuille
Nieuw op te nemen leningen	1,50%
Bestaande verstrekte leningen	Basis is bestaande leningportefeuille
<i>Rekening courant</i>	
- krediet	1maands Euriborrente plus 0,21%, medio 2019
- tegoed	1maands Euriborrente min 0,25%, medio 2019
Kortlopende uitzettingen / schatkistbankieren	Eonia, medio 2019
Leverancierskrediet	0% en betaling volgens wettelijke bepalingen



Omschrijving uitgangspunt	
Rente intern	
<i>Rentetoevoeging reserves</i>	
- bestemmingsreserve afkoop onderhoud graven	3,00%
<i>Renteverdeling</i>	
- investeringen grondenexploitatie	1,76%
- investeringen overig	1,50%

TOELICHTING UITGANGSPUNTEN

Prijsstijging goederen en diensten

Het inflatiepercentage halen we ieder jaar uit de gemeentefondscirculaire. Dit is het door het Centraal Planbureau (CPB) bepaalde percentage (meicirculaire 2019) voor het begrotingsjaar (2020) voor overheidsbestedingen. Het cijfer komt beschikbaar bij de opstelling van de Meerjarige Economische Verkenning (MEV) door het CPB (inschattingen voor de toekomst). Bij de perspectiefnota kijken we naar de septembercirculaire (laatst bekende moment). Bij de overheid bestaan de uitgaven niet uit voeding, kleding of woonlasten, maar uit investeringen om productie en inkomen te bereiken. Dit MEV-percentage gebruikt het rijk bij de toekenning van de grootste inkomstenbron voor de gemeente: de algemene uitkering. En gebruiken we weer aan de uitgavenkant bij prijsgevoelige budgetten. Voor uitgaven en inkomsten in de private sfeer volgen we de geëigende CBS-indexen (huren en pachten). Met het MEV-percentage voor overheidsbestedingen kijken we één jaar vooruit op een vast moment, volgen we de grootste inkomstenbron en hanteren we overal één overheidsgerelateerd percentage.

Voor alle goederen en diensten die we van derden afnemen, houden we rekening met genoemde prijsstijging (inflatie). Uitzondering hierop vormen de bedragen die vastliggen op grond van meerjarige overeenkomsten (zoals budgetovereenkomsten en pacht) met vaak gespecificeerde afspraken. Vanuit de meicirculaire 2019 worden de gegevens voor 2020 bekend en wordt de prijsstijging in de programmabegroting op "geld" gezet.

Dotaties aan onderhoudsvoorzieningen

Het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties voeren we uit op basis van het meerjarenplan 2019 - 2049. Het plan is opgezet voor de gehele looptijd van 30 jaar. Hierop is de jaarlijkse dotatie aan de egalisatievoorziening berekend.

Subsidies

Subsidies die we verstrekken volgens de algemene subsidieverordening indexeren we met de prijsstijging zoals we die zelf over onze budgetten rekenen. Subsidies gerelateerd aan rijksuitkeringen of subsidies met een subsidieplafond, bekijken we afzonderlijk en betrekken we niet in de indexatie. Dit geldt ook voor (meerjarige) budgetsubsidies.

Salarissen

De salarissen rekenen we door naar de formatie zoals die op 1 juni 2019 (begroting) bekend is. In de formatie zitten de ingevulde functies en de vacatureruimte. De salarisstijging kent twee componenten, de verwachte sociale lastenstijging en de Cao-ontwikkeling. De periodieken ramen we jaarlijks in de perspectiefnota op een vast bedrag (stelpost).

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de gerealiseerde en lopende investeringen rekenen we voor de programmabegroting door na vaststelling van de jaarstukken. In de perspectiefnota staat het investeringsplan 2020 – 2023, want dit zijn nieuwe investeringen.

Dit plan wordt voor de jaren 2020 t/m 2022 herijkt (onderdeel van programmabegroting 2019 - 2022). Het jaar 2023 wordt aan het plan toegevoegd.



Belastingen (OZB en overige belastingen)

Jaarlijks passen we de belastingen aan met een index voor prijsstijgingen. Speciaal voor de OZB geldt dat we de totale OZB-opbrengst indexeren en niet het tarief. Dit heeft tot doel ervoor te zorgen dat de waardeschommelingen van het onroerend goed niet van invloed zijn op de hoogte van de te ontvangen OZB. Waardestijging van het onroerend goed betekent een daling van het tarief per (reken)eenheid en waardedaling betekent een stijging van het tarief per (reken)eenheid. Basis voor de berekening zijn dus niet de tarieven of de taxatiewaarden, maar de werkelijke OZB-opbrengsten in het voorgaande belastingjaar (februari 2019). De geraamde OZB-opbrengst kan naast deze indexering alleen wijzigen door areaalwijzigingen (bouw, verbouw en sloop). Bij de besluitvorming over de begroting 2020 - 2023 doet het college een voorstel over de teruggave van het bedrag voor de prijsstijging aan de burger ("het achterwege laten van de indexering bij de Onroerendezaakbelastingen"). Deze processtap volgt het coalitieakkoord "Gewoon doen. Doet u mee?". Het besluit hierover vindt zijn verwerking in de belastingverordening voor de Onroerendezaakbelasting.

Rechten

Riolering en afval zijn voor onze gemeente kostendekkende producten (budgetneutraal). De kosten die er voor gemaakt worden, berekenen we op begrotingsbasis door in de tarieven. Verschillen bij de jaarrekening (overschotten of tekorten) verrekenen we –via een voorziening– in de toekomst weer met dit product. Voor de rioolheffing baseren we dat tarief vooral op het vastgestelde gemeentelijk rioleringsplan.

Leges en overige opbrengsten

Het beleid is om kostendekkende tarieven te hanteren voor leges, overige diensten en overige opbrengsten. In de praktijk hanteren we een prijsindexering omdat er geen regels zijn op basis waarvan we de kostendekkendheid kunnen berekenen.

Bij leges die ook een rijksdeel kennen (burgerzaken), volgen we de landelijk vastgestelde tarieven. Onder overige opbrengsten valt bijvoorbeeld de verhuur van gebouwen en gronden.

Stelpost onvoorzien

Begroten is vooruitkijken, maar niet alles is te voorspellen en te plannen. Voor onvoorziene zaken hebben we dan ook een stelpost van € 3,50 per inwoner volgens art. 4 sub 2 van de Financiële verordening Bronckhorst. Onvoorzien is niet bedoeld om alle wijzigingen in de begroting op te vangen. Het gaat hier alleen om de onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare uitgaven (de drie O's).

Prijspeil meerjarenperspectief

Voor het meerjarenperspectief hanteren we constante prijzen en lonen. Het prijspeil in de begroting is dat van 2020. Dit betekent dat we prijsstijgingen niet doorrekenen aan de lastenkant in de volgende drie jaren, maar ook niet aan de batenkant. Ook het meerjarenperspectief van de algemene uitkering benaderen we op die manier.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering krijgen we van het Rijk. Deze algemene uitkering hangt aan de ene kant samen met de omvang van de overheidsuitgaven en aan de andere kant met de taken die ermee gemoeid zijn. De ontwikkelingen hierin meldt het Rijk via (gemeentefonds)circulaires. Voor de perspectiefnota gebruiken we de decembercircularis 2018. Voor de begroting baseren we ons op de informatie uit de meicircularis 2019. Ontwikkelingen die vervolgens in de septembercircularis 2019 worden genoemd, benoemen we bij de behandeling van de begroting 2020 - 2023 in november 2019 (in de aanbiedingsbrief of actieve informatievoorziening).



Eenheden algemene uitkering

De berekende eenheden in de algemene uitkering zijn van belang bij het onderbouwen van begrotingsbudgetten. Naast eigen prognoses, maken we ook gebruik van schattingen van het Rijk en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Kostenverdeling

De verdeling van de salarissen naar de taakvelden baseren we op de afdelingsplannen. De apparaatskosten ("overhead") staan volgens de nieuwe BBV-voorschriften op het taakveld Overhead (0-4).

Deel van de Algemene reserve dat risicovermogen vormt

Het benodigde risicovermogen bepalen we volgens het NARIS-risicomodel. Als risicovermogen voor de begroting 2020 - 2023 houden we € 11,5 mln aan volgens de nota Reserves en voorzieningen.

Rente opgenomen en verstrekte leningen

De rentebaten rekenen we voor de begroting door aan de hand van de bestaande leningportefeuille en uitstaande personeelshypotheek. De rentelasten worden ook gebaseerd op de bestaande leningportefeuille. Voor eventueel nieuw op te nemen leningen gaan we uit van 1,5%.

Rekening courant, kortlopende uitzettingen en leverancierskrediet

Bij de bepaling van de rente spelen de ontwikkelingen op de geldmarkt een rol. Voor het bepalen van de begrote rentetarieven vormt de ontwikkeling van de tarieven van de BNG als onze huisbankier het uitgangspunt. We hanteren de volgende staffel:

- *Leverancierskrediet (tot € 500.000)*
Dit bedrag hebben we gemiddeld uitstaan aan schuld bij onze crediteuren, waarbij we de wettelijke betalingstermijn van 30 dagen volgen.
- *Rekening-courant en kort geld (van € 500.000 tot € 6 mln, kredietfaciliteit bij BNG)*
Dit bedrag kunnen we financieren met het krediet in de rekening-courant of kasgeldlening. Als rentepercentage hierover hanteren we het gemiddelde van de percentages voor rente rekening-courant, gebaseerd op de 1-maands Euribor met een opslag van 0,21% (BNG-overeenkomst).
- *Lening (meer dan € 6 mln)*
Boven de maximale kredietfaciliteit zullen we een lening afsluiten op de kapitaalmarkt. We gaan hierbij uit van een rentepercentage dat gerelateerd is aan een lange marktrente (het gemiddelde percentage van lineaire leningen bij de BNG met een looptijd van 20 jaar vast).

Rekening-courant (tegoeden):

Als rentepercentage hierover hanteren we het gemiddelde van de percentages voor rente rekening-courant, gebaseerd op de 1-maands Euribor met een afslag van 0,25% (BNG-overeenkomst).

Kortlopende uitzettingen:

Overtollige middelen boven 0,75% van het begrotingstotaal moeten we in de schatkist aanhouden (schatkistbankieren). De rentevergoeding is gebaseerd op het Eonia-tarief.



Vergoeding bespaarde rente

De reserves en voorzieningen zetten we in als financieringsmiddel voor de investeringen. U moet dan denken aan vaste activa en (grond)voorraden. Volgens de nota Reserves en voorzieningen is de vergoeding hiervoor vervallen. We kennen nog wel een rentevergoeding voor afkoop onderhoud graven, omdat de hoogte van de afkoopsom ook met dat percentage is bepaald (contant maken van langlopende verplichting). Aan die bestemmingsreserve voegen we rente toe over het saldo per 1 januari.

Renteverdeling

De financieringslasten (rente) voor aangetrokken leningen verdelen we over de taakvelden binnen programma's.

UITGANGSPUNTEN BESCHIKBAARSTELLING RESERVES EN KREDIETEN

Beschikking over reserves

Het instellen van, het beschikken over en het toevoegen aan reserves is de bevoegdheid van de raad. Dit gebeurt via een afzonderlijk raadsvoorstel. Het kan ook onderdeel vormen van de begroting, een tussenrapportage of de jaarrekening wanneer dat in het voorstel daarbij als een beslispunt over dat onderwerp is vastgelegd. De verantwoording over de besteding vindt plaats via actieve informatievoorziening en in de tussenrapportages/jaarrekening van het jaar waarin het project of de besteding gerealiseerd is (nacalculatie).

Investeringskredieten

Bij de vaststelling van de begroting stelt de raad de investeringskredieten voor de betreffende jaarschijf beschikbaar. Na een collegebesluit over het feitelijke uitvoeringsplan worden kredieten definitief beschikbaar gesteld en kan de daadwerkelijke uitvoering starten. In het collegebesluit is o.a. aandacht voor de te leveren prestaties, geraamde kosten, liquiditeitsplanning en de datum van ingebruikneming. De verantwoording is gelijk aan de aanpak bij beschikking over reserves.



5.2. Investeringsplan 2020 - 2023

Progr.	Omschrijving	Netto investering	Jaar	Afschr. termijn	Lasten 2020	Lasten 2021	Lasten 2022	Lasten 2023
	Materieel buitenruimte							
2B	Materieel buitenruimte < €10.000 2020	31.000	2020	1	31.000	-	-	
2B	Materieel buitenruimte < € 10.000 2021	43.000	2021	1	-	43.000	-	
2B	Materieel buitenruimte < € 10.000 2022	16.000	2022	1	-	-	16.000	
2B	Materieel buitenruimte < € 10.000 2023	16.000	2023					39.000
2B	Materieel buitenruimte 2020	365.970	2020		2.745	43.695	43.121	
2B	Materieel buitenruimte 2021	94.000	2021		-	705	13.160	
2B	Materieel buitenruimte 2022	55.000	2022		-	-	413	
	Investeringen buitenruimte	620.970			33.745	87.400	72.694	39.000
	Riolering							
2B	Vervanging vrijverval riolering	654.772	2020	40	4.911	26.191	25.945	25.700
2B	Verbetering vrijverval riolering	101.400	2020	40	761	4.056	4.018	3.980
2B	Renovatie gemalen en drukriolering mechanisch	418.579	2020	15	3.139	34.184	33.765	33.347
2B	Renovatie gemalen en drukriolering elektro	193.421	2020	15	1.451	15.796	15.603	15.409
2B	Renovatie gemalen en drukriolering civiel	18.252	2020	40	137	730	723	723
2B	Renovatie IBA's	68.952	2020	15	517	5.631	5.562	5.562
2B	Afkoppelen	110.431	2020	40	828	4.417	4.376	4.376
2B	Vervanging vrijverval riolering	589.295	2021	40	-	4.420	23.572	23.572
2B	Renovatie gemalen en drukriolering mechanisch	401.848	2021	15	-	3.014	32.818	32.416
2B	Renovatie gemalen en drukriolering elektro	31.181	2021	15	-	234	2.546	2.515
2B	Renovatie gemalen en drukriolering civiel	18.252	2021	40	-	137	730	723
2B	Renovatie IBA's	28.392	2021	15	-	213	2.319	2.290
2B	Afkoppelen	246.308	2021	40	-	1.847	9.853	9.761
2B	Vervanging vrijverval riolering	534.692	2022	40	-	-	4.010	21.388
2B	Verbetering vrijverval riolering	101.400	2022	40	-	-	761	4.056
2B	Renovatie gemalen en drukriolering mechanisch	316.774	2022	15	-	-	2.376	25.870
2B	Renovatie gemalen en drukriolering elektro	177.450	2022	15	-	-	1.331	14.492
2B	Renovatie gemalen en drukriolering civiel	24.336	2022	40	-	-	183	973
2B	Renovatie IBA's	28.392	2022	15	-	-	213	2.319
2B	Afkoppelen	246.308	2022	40	-	-	1.847	9.852
2B	Vervanging vrijverval riolering	492.690	2023	40	-	-	-	3.695
2B	Verbetering vrijverval riolering	101.400	2023	40	-	-	-	761
2B	Renovatie gemalen en drukriolering mechanisch	580.401	2023	15	-	-	-	4.353
2B	Renovatie gemalen en drukriolering elektro	325.128	2023	15	-	-	-	2.438
2B	Renovatie gemalen en drukriolering civiel	44.589	2023	40	-	-	-	334
2B	Renovatie IBA's	31.434	2023	15	-	-	-	236
2B	Afkoppelen	246.308	2023	40	-	-	-	1.847
	Investeringen riolering	6.132.386			11.744	100.870	172.550	252.988



Progr.	Omschrijving	Netto investering	Jaar	Afschr. termijn	Lasten 2020	Lasten 2021	Lasten 2022	Lasten 2023
Afval								
3B	Vervangen milieuparkjes	96.000	2020	10	720	11.040	10.896	10.752
	Investeringsafval	96.000			720	11.040	10.896	10.752
Ondersteuning								
AD-OV	Koeling in MER	26.000	2020	10	195	2.990	2.951	2.912
AD-OV	UPS batterijen in MER	35.000	2020	5	263	7.525	7.420	7.315
AD-OV	Biometrie	105.000	2020	5	788	22.575	22.260	21.945
AD-OV	Bureaus	175.000	2020	10	1.313	20.125	19.863	19.600
AD-OV	Keukeninrichting	140.000	2020	10	1.050	16.100	15.890	15.680
AD-OV	Paspomaat	100.000	2020	10	750	11.500	11.350	11.200
AD-OV	Vergaderruimten	200.000	2020	10	1.500	23.000	22.700	22.400
AD-OV	Vloerbedekking	180.000	2020	10	1.350	20.700	20.430	20.160
AD-OV	Audio Visuele middelen	109.000	2022	5	-	-	818	23.435
	Investeringsondersteuning	1.070.000			7.208	124.515	123.681	144.647
	Totaal investeringsplan 2020 - 2023	7.919.356	-	-	53.416	323.824	379.821	447.387